

Vergaderjaar 2024–2025

36 604

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten die betrekking hebben op de BES-eilanden (Belastingplan BES-eilanden 2025)

B

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN¹

Vastgesteld 28 november 2024

Het voorliggende wetsvoorstel heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

De leden van de fractie van de **BBB** hebben met belangstelling kennisgenomen van de diverse wetsvoorstellen die onderdeel vormen van het Pakket Belastingplan 2025 en hebben enkele vragen over het voorliggende wetsvoorstel.

De leden van de **GroenLinks-PvdA**-fractie hebben kennisgenomen van het Pakket Belastingplan 2025 en hebben een enkele vraag over het wetsvoorstel Belastingplan BES-eilanden 2025.

De leden van de fractie van de **VVD** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Belastingplan BES-eilanden 2025 en hebben hierover enkele vragen.

De leden van de **D66**-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel en hebben hierover enkele vragen.

De leden van de **SP**-fractie hebben de volgende vragen met betrekking tot het Belastingplan BES-eilanden 2025.

¹ Samenstelling:

Kroon (BBB) (*ondervoorzitter*), Van Wijk (BBB), Heijnen (BBB), Griffioen (BBB), Martens (GroenLinks-PvdA), Crone (GroenLinks-PvdA), Karimi (GroenLinks-PvdA), Van Gurp (GroenLinks-PvdA), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA), Van Ballekom (VVD) (*voorzitter*), Geerdink (VVD), Vogels (VVD), Bovens (CDA), Bakker-Klein (CDA), Aerdts (D66), Moonen (D66), Van Strien (PVV), Visseren-Hamakers (PvdD), Baumgarten (JA21), Van Apeldoorn (SP), Holterhues (CU), Van den Oetelaar (FVD), Schalk (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

De leden van de **ChristenUnie**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel en hebben daarover nog de volgende vragen.

De leden van de **PvdD**-fractie hebben in vervolg op de Tweede Kamerbehandeling van het wetsvoorstel nog een enkele vraag.

Het lid van de **SGP**-fractie heeft kennisgenomen van het Belastingplan BES-eilanden 2025 en heeft hierover enkele vragen aan de regering.

De leden van de fracties van **Volt** en **OPNL** hebben gezamenlijk een aantal vragen aan de regering over het voorliggende wetsvoorstel.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

In de technische briefing van 18 november 2024 werd toegelicht dat door de behandeling in de Tweede Kamer en de aanvaarding van het amendement-Grinwis c.s.² – in tegenstelling tot de bedoeling – minima op de BES-eilanden meer belasting gaan betalen en hogere inkomens minder belasting gaan betalen. Tevens kunnen hierdoor naar de leden van de **BBB**-fractie begrijpen een aantal voorgenomen aanpassingen niet worden ingevoerd.

Deze leden begrepen dat het niet aannemen van het Belastingplan BES-eilanden 2025 in de Eerste Kamer ook geen soelaas zou bieden en hebben hierover nog de volgende vragen.

1. Bestaat er inderdaad geen enkele mogelijkheid voor de Eerste Kamer om de ongewenste uitkomst van de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer terug te draaien? Overweegt de regering dit bijvoorbeeld te herstellen via een novelle dit jaar of een wetswijziging in het voorjaar van 2025 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2025? Wat zouden hiervan uitvoeringstechnisch en overigens de gevolgen zijn?
2. Graag ontvangen deze leden een duidelijk overzicht van de maatregelen die volgens het huidige geamendeerde wetsvoorstel wél en geen doorgang vinden. Een en ander werd tijdens de technische briefing wel mondeling toegelicht, maar de leden van de BBB-fractie zouden een nadere verduidelijking op prijs stellen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

Het openbaar lichaam Bonaire wijst in zijn brief aan de Staten-Generaal van 20 november 2024³ op «beleidsvrijheid» om de belastingvrije som en het minimumloon gelijk aan elkaar te stellen. Uit de technische briefing kregen de leden van de **GroenLinks-PvdA**-fractie de indruk dat dit volgens het ministerie in de techniek niet mogelijk was. Kan de regering uiteenzetten hoe het zit en daarbij de vraag beantwoorden of de regering met de huidige wet een bepaalde mogelijkheid heeft om deze twee bedragen aan elkaar gelijk te stellen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de **VVD**-fractie begrijpen dat het amendement-Grinwis c.s. grote gevolgen heeft voor de minima. Kan de regering de gevolgen van dit amendement voor de inwoners van de BES-eilanden beschrijven?

² Kamerstukken II 2024/2025, 36 604, nr. 11.

³ Ter inzage gelegd bij de Griffie onder nummer 176005.01.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

Tijdens de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer is het amendement-Grinwis c.s. aangenomen. Door dit amendement worden de meeste voorgestelde wijzigingen uitgesteld. Dit heeft voor veel minima grote gevolgen, tussen de 63 en 133 USD extra belasting per jaar, terwijl in het originele plan juist 92 USD minder belasting zou worden geheven. Klopt de veronderstelling van de leden van de **D66**-fractie dat deze gevolgen niet bekend waren in de Tweede Kamer toen dit amendement werd aangenomen? Heeft de regering inschattingen wat de gevolgen van dit amendement zullen zijn voor (kinder)armoede op de BES-eilanden? Indien ja, wat zijn deze? Welke mogelijkheden heeft de regering om deze gevolgen voor de minima op de BES-eilanden te voorkomen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

Door het aangenomen amendement-Grinwis c.s. worden de meeste wijzigingen minimaal één jaar uitgesteld. Dit heeft grote gevolgen voor de minima die in plaats van een belastingverlaging van 92 USD nu een belastingverhoging krijgen van tussen de 63 en 133 USD per jaar. Terwijl de hogere inkomens 155 USD per jaar minder gaan betalen. Is de regering het met de leden van de **SP**-fractie eens dat deze gevolgen zeer onwenselijk zijn en kan de regering aangeven op welke wijze deze gevolgen worden gecompenseerd en op welke termijn?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

1. In een gezamenlijke brief aan het Ministerie van Financiën d.d. 30 juli 2024 hebben vertegenwoordigers van Bonaire, Sint Eustatius en Saba aangegeven dat onvoldoende rekening is gehouden met de verschillen tussen de drie eilanden. Hoe beoordeelt de regering deze stelling, zo vragen de leden van de **ChristenUnie**-fractie. Wat heeft zij gedaan om de verschillen tussen de eilanden in het wetsvoorstel te verdisconteren?
2. Is de regering van mening dat bij de totstandkoming van dit wetsvoorstel voldoende overleg is geweest met Bonaire, Sint Eustatius en Saba? Zo nee, wat doet zij om te zorgen voor betere afstemming bij toekomstige belastingplannen?
3. Het aangenomen amendement-Grinwis c.s. regelt dat onderdelen van het Belastingplan BES komend jaar niet in werking treden. Volgens het ministerie is het onbedoelde gevolg van dit amendement dat minimuminkomens, afhankelijk van het eiland, tussen de 5 en 11 USD per maand aan belasting gaan betalen. Is het, zoals de vertegenwoordigers van de eilanden en de indieners van het amendement betogen, binnen de beleidsruimte die de regering heeft mogelijk om dit neveneffect te voorkomen? Zo ja, is de regering voornemens om de benodigde maatregelen te treffen?
4. Het doel van het aangenomen amendement-Grinwis c.s. is om de regering de gelegenheid te geven om meer overleg te organiseren met de eilanden en de koopkrachteffecten beter in kaart te brengen. Hoe is de regering voornemens dat overleg vorm te geven en die effecten in kaart te brengen?
5. Het blijft onduidelijk wat de inkomenseffecten zijn van de lastenverzwaringen uit het Belastingplan BES-eilanden 2025. Eigen berekeningen wijzen erop dat sommige groepen hiermee onder de minimumbedragen van de huishoudensbegrotingen uit het Nibud-rapport bij het rapport van de Commissie-Thodé terechtkomen. Dit is helaas niet te verifiëren, omdat er geen koopkrachtanalyses zijn gemaakt zoals wel gebruikelijk is bij koopkrachtbesluitvorming in Europees Nederland. Kan de regering hierop reflecteren? Kan de regering

toezeggen om in het vervolg wel dergelijke koopkrachtplaatjes te maken, al dan niet in samenwerking met SZW en mogelijk ook met het Nibud en het CPB?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

In de Tweede Kamer is het amendement-Grinwis c.s. aangenomen. Hiermee gaan minima meer belasting betalen en krijgen maxima belastingvoordeel. Kan de regering deze fout – waarvan de consequenties breed worden gezien als onwenselijk – eerder dan bij het Belastingplan 2026 herstellen, zo vragen de leden van de **PvdD**-fractie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de **SGP**-fractie vragen bijzondere aandacht voor de gevolgen van het amendement-Grinwis c.s. Tijdens de technische briefing van 18 november 2024 kwam aan de orde dat dit amendement onverwachte gevolgen kan hebben. Vandaar de volgende vragen om een nadere toelichting.

1. Wat is concreet het gevolg van het amendement-Grinwis c.s. voor de lage inkomens op de BES-eilanden?
2. Heeft de regering concrete voorstellen om de negatieve effecten van het amendement te mitigeren?
3. De motie-Grinwis uit 2023⁴ wees erop dat in Europees Nederland een koppeling geldt tussen het wettelijk minimumloon en de toeslagen en dat dit niet geldt voor de BES-eilanden. Kan het wettelijk minimumloon tijdelijk aan andere inkomensafhankelijke ondersteuningsmaatregelen worden gekoppeld om de periode te overbruggen tot 2026? Wat zou daarvan het effect zijn? Biedt dit enige soelaas?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van Volt en OPNL gezamenlijk

Vanwege de aanvaarding van het amendement-Grinwis c.s. zullen mensen met een bijstandsuitkering op Bonaire, Sint Eustatius en Saba voor het eerst inkomstenbelasting gaan betalen. Zijn er technisch mogelijkheden om dit, bijvoorbeeld bij de Voorjaarsnota, te corrigeren, zo vragen de leden van de fracties van **Volt** en **OPNL**. Waarom wordt niet voor deze oplossingen gekozen? Bij de belastingen kunnen we het vaak niet leuker maken, maar wel gemakkelijker. Kunnen de inflatiecorrecties met elkaar in lijn worden gebracht? Welke beleidsvrijheid heeft de regering? Hoe worden de mensen met een bijstandsuitkering die voor het eerst belasting moeten betalen, administratief begeleid? Wat gebeurt er als zij niet betalen? Welke koopkrachteffecten heeft het totale belastingplan op de inkomens op Bonaire, Sint Eustatius en Saba?

De leden van de vaste commissie voor Financiën zien de reactie van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen de nota naar aanleiding van het verslag graag uiterlijk vrijdag 29 november 2024.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Van Ballekom

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
De Man

⁴ Kamerstukken II 2023/2024, 36 418, nr. 86.